

Esiopetuksen lukuvuosisuunnitelma 2023–2024

Päiväkodin nimi: Saarelan päiväkoti

Päiväkodin johtajan nimi: Merja Vaikko-Kauppi

Lukuvuosisuunnitelma on käsitelty henkilökunnan kanssa:

08/ 09 /2023

Miten tiedotamme suunnitelmasta huoltajille? eVakan kautta

Päivittäinen esiopetusaika on klo :8.30-12.30

1. Laaja-alainen osaaminen esiopetuksessa

Mitä laaja-alaista osaamisaluetta painotamme lukuvuonna 2023–2024 (1–2 osaamisaluetta)?

Laaja-alainen osaaminen tarkoittaa lapsen tietojen, taitojen, arvojen, asenteiden ja tahdon muodostamaa kokonaisuutta. Sen kehittyminen edistää lasten kasvua yksilöinä ja yhteisönsä jäseninä. Laaja-alainen osaaminen tukee lapsen valmiutta suuntautua elinikäiseen oppimiseen ja luo pohjaa kestäväen elämäntavan omaksumiselle.

Teemme osallisuuden näkyväksi yhdessä lasten kanssa erilaisin keinoin. Käsittelemme esiopetuksen oppimiskokonaisuuksia laaja-alaisesti muun muassa kädentöiden, musiikki- ja draamakasvatuksen, ongelmanratkaisu- ja tutkimustehtävien, pelien, liikkumisen ja leikin avulla. Tutkimme ja harjoittelemme asioita toiminnallisesti ja lasten yksilölliset lähtökohdat huomioon ottaen.

2. Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo esiopetuksessa

Mitkä ovat päiväkodin yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman vuosittaiset tarkennukset ja kehittämistoimenpiteet?

Yhdenvertaisuuslain mukaisesti ja tasa-arvon toteutumiseksi ketään ei syrjitä kansallisen alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden, sukupuolisen suuntautuneisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn vuoksi. Toteutamme yhdenvertaisuutta kaikessa esiopetuksen toiminnassa. Esiopetuksen alkaessa keskitymme erityisesti ryhmäytymiseen ja me -hengen luomiseen. Emme hyväksy kiusaamista missään muodossa, ja meillä on olemassa suunnitelma kiusaamisen ehkäisemiseksi. Esiopetuksemme katsomuskasvatus on uskonnollisesti sitoutumatonta. Sen lähtökohdista ovat ryhmämme lasten taustat ja kiinnostusten kohteet sekä vanhempien toiveet. Kysymme esiopetusvuoden alkaessa jokaisen lapsen vanhempien toiveita katsomuskasvatuksesta. Pohdimme lasten kanssa tasa-arvon toteutumista ja heidän pohdinnoistaan nousevia eettisiä kysymyksiä arjen tilanteissa (esim. vuorottelu, erilaisuus). Huomioimme ryhmämme monikulttuurisuuden tutustumalla lasten kulttuuriin lähtökohtiin, kuten kieliin ja perinteisiin

3. Oppimisympäristö ja työtavat

Mitkä ovat esiopetuksen oppimisympäristöjen kehittämisen painopisteet? Miten huomioimme lasten erilaiset tavat toimia ja oppia?

Oppimisympäristöillä tarkoitamme esiopetuksessamme tiloja, välineitä, yhteisöjä ja toimintakulttuuria, jotka tukevat lasten yksilöllistä kasvua ja oppimista. Päiväkodissamme on esiopetusryhmä Pikkukammari, jossa on myös 5-v lapsia. Toteutamme pienryhmätoimintaa lasten erilaisten tarpeet huomioiden. Näin voimme tukea lapsia yksilöllisemmin sekä järjestää esiopetuspäivän siirtymät joustavasti ja turvallisesti. Hyödynnämme esiopetustilojen lisäksi lähiympäristöämme, kuten luontoa ja lähipuistoja osana opetusta.

Oppimisympäristömme luodaan yhdessä lasten kanssa niin, että se herättää mielenkiinnon oppimiseen ja lapset löytävät joka hetki mielekästä tekemistä. Välineet ja materiaalit ovat lasten tasolla ja helposti saatavilla. Lapset opettelevat pitämään huolta yhteisistä tiloista ja välineistä. Ideoimme ja toteutamme yhdessä lapsia kiinnostavia leikkejä ja leikkitiloja, joita voimme muunnella vuoden aikana. Eskarissamme opimme joka hetki! Luomme oppimisympäristöön selkeyttä ja turvallisuutta käyttämällä kuvatukea, kuten päiväjärjestystä ja leikkitaulua. Lapsen oman toiminnanohjaukseen sekä tunteiden säätelyyn käytämme muun muassa liikennevaloja, supermerkkejä, kehuja ja tunnemittareita.

4. Lasten osallisuus

Miten mahdollistamme lasten osallistumisen esiopetuksen toiminnan suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin?

Osallisuuden pedagogiikka on vuorovaikutusta, jossa korostuu lasten ajatusten ja kokemusten kuuleminen sekä mahdollisuus vaikuttaa arkeen. Osallisuus on taito, jota opitaan arjessa osallistumalla. Tärkeintä on osallisuuden kulttuuri, missä aikuinen pysähtyy aidosti kuuntelemaan lasta ja näkee lapsen ajatukset arvokkaina. Lapsia kuuntelemalla saamme arvokasta tietoa lapsista itsestään ja samalla päiväkotiarkeen avautuu näkökulmia, jotka muuten jäisivät ehkä kokonaan huomiotta.

Lasten osallisuuden kehittämistä jatketaan tänä vuonna Oulun kaupungin Hyvinvointipäiväkotitoimintamallin keinoin. Tuemme lapsia antamaan palautetta toiminnastamme ja rohkaisemme heitä kertomaan mielipiteitään esim. äänestämällä erilaisin keinoin. Kehitämme tapoja, joilla lasten osallisuus saadaan näkyväksi myös vanhemmille. Tuemme lapsen osallistumista esiopetuskeskustelutilanteessa mm. Kesy- kuvien avulla. Toteutamme esiopetusta niin, että lasten leikeille, aloitteille ja kokeiluille on aikaa ja tilaa.

5. Yhteistyö huoltajien kanssa

Miten mahdollistamme huoltajien osallistumisen esiopetuksen suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin?

Lähetimme infokirjeen tulevien eskarilaisten perheisiin toukokuussa.

Esiopetusryhmässä työskentelevät kasvattajat vastaavat yhdessä huoltajien kanssa lapsen oppimisen ja kasvun havainnoinnista. Jokaiselle lapselle tehdään esiopetussuunnitelma (leops) loka-marraskuun aikana. Varhaiskasvatuksen

opettaja vastaa lapsen esiopetussuunnitelman laatimisesta sekä keskustelun käymisestä eskarilaisen ja hänen huoltajiensa kanssa. Jos oppimisen tuen tarvetta ilmenee, niin varhaiskasvatuksen henkilöstö suunnittelee yhdessä vanhempien ja varhaiskasvatuksen erityisopettajan kanssa tukitoimia. Lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelma päivitetään tarvittaessa, viimeistään keväällä tiedonsiirrossa koulua varten.

Keskustelemme päivittäin vanhempien kanssa lapsen tulo- ja lähtötilanteissa. Kannustamme lapsia itse kertomaan päivän kuulumiset. Tiedottamiseen käytämme eVakaa. Havainnoimalla ryhmämme tarpeita pyrimme kehittämään uusia tapoja saada vanhemmat osaksi esikoulun ja koko päiväkodin toimintaa. Syksyllä huoltajat saavat infokirjeen esiopetuksen toiminnasta eVakan kautta. Järjestämme myös vanhempainillan.

Järjestetään perheille syyskuussa mahdollisuus tavata aamukahvien merkeissä koulukuraattori, Oulujoen koulun erityisopettaja, koulupsykologi ja varhaiserityiskasvatuksen opettaja. Koulukuraattorilla on tällöin myös pieni toimintahetki lapsille.

6. Kaksikielinen esiopetus

Miten toteutamme kielitietoista opetusta esiopetuksessa? Mitkä ovat kielitietoisien opetuksen ja toiminnan tavoitteet ja sisällöt sekä oppimisympäristöjen järjestelyt? Millaista yhteistyötä tehdään huoltajien ja muiden toimijoiden kanssa?

Ryhmässä käytettävä kieli on suomi. Aikuiset sanoittavat toimintaa, puhuvat selkeää kieltä ja käyttävät kuvia sekä tukiviittomia kommunikoinnin tukena. Huomioimme eri kielitaustaiset lapset esiopetuksessa. Tulkkipalvelut ovat käytettävissä ja suomea toisena kielenä puhuville lapsille on tarjolla oman kotikielen opetusta (arabia). Kielisuihkuopetuksen keinoin tutustumme pääasiassa englannin kieleen (mm. viikonpäivät ja värit, laulut, lorut, luvut).

7. Kasvun ja oppimisen tuki

Lapsen kasvun ja oppimisen tuki suunnitellaan ja järjestetään inklusiivisesti osana lapsen arkea ja päivittäistä esiopetusta yhteistyössä lapsen huoltajien kanssa. Miten edistämme henkilöstön osaamista ja sitoutumista kolmiportaisen tuen toteuttamiseen esiopetuksessa?

Miten kehitämme toimintakulttuuria ja yhteistyökäytänteitä tuen järjestämisen näkökulma huomioiden?

Esiopetuksessa käytetään perusopetuslain oppimisen ja koulukäynnin tuesta nimikettä esiopetuksen kasvun ja oppimisen tuki. Lapselle järjestetään tarvitsemaansa tukea heti tarpeen ilmetessä. Tuen keinoja voivat olla esimerkiksi ohjeiden pilkkominen, lapsen henkilökohtaisen ohjaamisen ja kuvaohjauksen lisääminen. Vanhempien kanssa tehtävä yhteistyö, päivittäiset ja sovitut keskustelut ovat avainasemassa lapsen oppimisen tukea suunniteltaessa ja toteutettaessa. Tavoitteena on lapselle yhtenäinen ja johdonmukainen arki sekä kotona että esiopetuksessa.

Tukea esiopetuksessa järjestetään tuen kolmiportaisen mallin mukaan. Tuen portaat ovat yleinen, tehostettu ja erityinen tuki. Yleinen tuki kuuluu kaikille lapsille. Tuen jatkuvuudesta pidetään huolta lapsen siirtyessä kouluun moniammatillisen yhteistyön kautta. Moniammatillisissa palaverissa voi keväällä olla mukana jo tulevan koulun luokanopettaja ja/tai erityisopettaja. Näin lapsen kasvun ja oppimisen tuki jatkuu myös nivelvaiheessa esiopetuksesta perusopetukseen.

8. Esi- ja alkuopetuksen yhteistyö

Esi- ja alkuopetuksen lähiyhteistyön tavoitteena on, että yhdessä suunnitellaan ja järjestetään opetussuunnitelmien mukaisia yhteistoiminnallisia oppimiskokonaisuuksia lukuvuoden aikana.

Tavoitteena on yhdessä tekeminen ja yhteisen toimintakulttuurin kehittäminen.

Kuvatkaa lähiyhteistyön toimintamallianne: pedagoginen näkemys ja arvopohja, yhtenäinen toimintakulttuuri, pedagogiset työtavat ja oppimisympäristöt, asiantuntijuuden ja osaamisen jakaminen sekä arviointi.

Suunniteltu yhteistyö kirjataan ja arvioidaan 5–8-vuotiaiden pedagogiseen suunnitelmaan yhteisen suunnittelukokouksen aikana ja jälkeen.

Teemme yhteistyötä Oulujoen koulun kanssa. Esiopetusryhmiemme lapset jatkavat Oulun koulupiiriin mukaisesti Oulujoen kouluun. Koulun alkuopetuksen henkilökunnan kanssa suunnittelemme jokaiselle toimintakaudelle uuden toimintasuunnitelman, kuinka juuri sillä kaudella yhteistyötä toteutetaan koulun kanssa.

5-8-vuotiaiden pedagoginen suunnitelma on tehty yhdessä Oulujoen koulun kanssa, johon on kirjattu yhteistyö koulun ja varhaiskasvatuksen välillä. Myös steam- yhteistyötä on käynnistetty. Steam käyttää tekniikkaa, luonnontieteitä, taidetta vuorovaikutustaitojen, tunteiden ja itseohjautuvuuden oppimiseen.

9. Arviointi

Esiopetuksen toteutumisen arviointia, näkökulmana lapset, huoltajat, henkilöstö, muut yhteistyötahot.

Miten esi- ja alkuopetuksen lähiyhteistyö toteutui edellisellä kaudella?

Meidän toimintamme lähtökohdaksi ovat lasten yksilölliset vahvuudet ja oppimisen tarpeet, jotka ovat suunnittelumme ydin. Kehitämme uusia lasta osallistavia toimintatapoja, kuten lasten suunnittelemat synttäri- ja teemapäivät, suljetut ja avoimet äänestykset erilaisin keinoin sekä toiveiden kuvittaminen ja kirjaaminen. Kehitämme ja kokeilemme myös erilaisia arviointimalleja, joiden kautta lapset voivat kertoa meille esim. mitä ajattelevat toiminnastamme, miten arkkamme sujuu ja miten voisimme kehittää toimintaamme. Arvioimme toimintaa myös lasten esiopetuskeskustelujen (leops) kautta. Keskusteluissa lapsi on keskiössä ja häntä rohkaistaan arvioimaan oppimistaan ja kertomaan tunteistaan kuvien avulla. Kehitämme toimintaamme käyttämällä hyväksi eri arviointitapojen kautta saatua tietoa toiminnastamme. Teemme näkyväksi näitä lasta osallistavia toimintatapoja esittelemällä niitä vanhemmille ryhmätilojen seinillä ja avaamalla toimintaa eVakan tiedotteissa.

Lähiyhteistyö koulun ja varhaiskasvatuksen välillä sujuu hyvin mutta pitkä välimatka näiden välillä asettaa haasteita lasten kanssa kulkemisiin puolin ja toisin.